

KOMPETENSNAVET

Sammanfattning av Kompetensnavets kurs: **Allmän basal läkemedelshantering**

Kursen ger kunskap om delegering och läkemedel. Efter avslutad kurs ska du fått kunskap om vad delegering är och innebär, olika läkemedelsberedningar, förvaring av läkemedel, ordination och läkemedelslistor och hur man ger läkemedel säkert.

Kursens lärmål:

- Att kunna ge läkemedel på ett säkert sätt
- Känna till olika läkemedelsformer
- Förstå ordinationer och läkemedelslistor

Läkemedelshantering är en HSL-uppgift

Läkemedelshantering är en uppgift enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Den person som får hjälp räknas alltid som patient, oavsett vilken benämning som annars används. Att hantera läkemedel kräver kunskap, noggrannhet och ansvar för patientens säkerhet.

Vad är delegering och vem kan bli delegerad?

Delegering innebär att en sjuksköterska överlåter rätten att utföra en arbetsuppgift, till exempel att ge läkemedel. Beslutet ska vara skriftligt, personligt och tidsbegränsat. Den här utbildningen ger inte delegering. Delegering är alltid frivillig och kan bara ges till den som bedöms ha tillräcklig kompetens.

Vad är mitt ansvar vid delegering och vad innebär rimlighetsbedömning?

Om du har fått delegering ansvarar du för att rätt patient får rätt läkemedel i rätt dos och vid rätt tidpunkt. Du ska alltid läsa läkemedelslistan och räkna antalet tabletter. Du ansvarar för att signera direkt efter given dos, samt att rapportera fel eller avvikelser.

Rimlighetsbedömning innebär att du ska reagera om något verkar fel, till exempel fel dos, fel tid eller om patientens allmäntillstånd är förändrat eller försämrat. Då ska sjuksköterska kontaktas, innan läkemedel ges!

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Kompetensnavet (tidigare KTC) är ett samarbete mellan Örebro läns 12 kommuner, med stöd från Europeiska socialfonden. Projektperiod: 1 januari 2025 – 30 juni 2027. Målet är att stärka kompetensen hos vård-, omsorgs- och stödpersonal genom kurser där simulering används som metod.

KOMPETENSNAVET

Egenvård

Egenvård innebär att patienten själv ansvarar för sina läkemedel, men kan behöva praktiskt stöd, till exempel att öppna en förpackning. Vid egenvård krävs ingen delegering.

Hygien när du hanterar läkemedel

God handhygien är mycket viktig vid all läkemedelshantering. Handskar ska användas vid hantering av läkemedel.

Förvaring av läkemedel och olika läkemedelsberedningar

Läkemedel kan förvaras i dospåsar, dosett eller i originalförpackningar. Läkemedel finns i många olika former, till exempel tabletter, kapslar, flytande läkemedel, inhalationer, plåster, salvor, ögon- och örondroppar, nässpray och injektioner.

Läkemedel för magen och förstoppning

Det finns läkemedel som hjälper magen att fungera, till exempel läkemedel mot förstoppning eller som påverkar avföringens konsistens. Dessa ska ges enligt ordination.

Läkemedel för ögonen och för öronen

Ögon- och örondroppar har ofta begränsad hållbarhet efter att förpackningen öppnats. Det är viktigt att skriva öppningsdatum och kontrollera bäst-före-datum noggrant.

Läkemedel för andningsvägarna och inhalationer

Läkemedel för lungor och andningsvägar ges ofta via inhalation. Rätt teknik är avgörande för att läkemedlet ska ha effekt.

Läkemedel för huden

Läkemedel för huden, till exempel salvor och krämer, används på olika sätt beroende på ordination. Hygien och korrekt applicering är viktigt.

Läkemedelsplåster

Plåster finns för minnet eller smärta. Läkemedlet tas upp genom huden. Det är viktigt att sätta plåstret på rätt plats, byta vid rätt tid och dokumentera.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Kompetensnavet (tidigare KTC) är ett samarbete mellan Örebro läns 12 kommuner, med stöd från Europeiska socialfonden. Projektperiod: 1 januari 2025 – 30 juni 2027. Målet är att stärka kompetensen hos vård-, omsorgs- och stödpersonal genom kurser där simulering används som metod.

KOMPETENSNAVET

Smärtstillande läkemedel

Smärtstillande läkemedel finns i olika beredningsformer. Ges enligt ordination, viktigt att utvärdera effekt.

Läkemedel för hjärtat

Nitroglycerinspray kan ges enligt ordination vid kärlekskramp

Vad är utbytesläkemedel?

Utbytesläkemedel är läkemedel med samma verksamma substans men med annat namn eller utseende.

Narkotika inom vården

Narkotikaklassade läkemedel kräver särskild hantering, kontroll och dokumentation enligt gällande rutiner.

Läkemedelslistor och signering

Läkemedelslistan visar vilka läkemedel patienten ska ha och vid vilken tidpunkt. Efter att ett läkemedel har givits ska det alltid signeras direkt för att säkerställa patientsäkerhet.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Kompetensnavet (tidigare KTC) är ett samarbete mellan Örebro läns 12 kommuner, med stöd från Europeiska socialfonden. Projektperiod: 1 januari 2025 – 30 juni 2027. Målet är att stärka kompetensen hos vård-, omsorgs- och stödpersonal genom kurser där simulering används som metod.